

”Eksplorative grønlandere” - et netværksarbejde i Aalborg med en gruppe af ekstremt socialt utilpassede grønlandere

af Per Hjelm Hansen, Konsulent, Brobyggerselskabet – De Udstødte, Aalborg Kommune, november 2004

Gennem de seneste år har der i Aalborg manifesteret sig en gruppe af socialt udsatte grønlandere med en meget truende og voldelig adfærd. Det drejer sig om en forholdsvis lille gruppe på 6-10 grønlandske mænd, der dog har været voksende. Gruppen optræder ikke samlet ude på værestederne men gerne enkeltvis.

Der er tale om mennesker, som er meget isolerede, da de generelt også er udstødte blandt andre grønlandere i byen. De fleste er af østgrønlandsk oprindelse. De har generelt meget svært ved at omgås andre, hvilket betyder at de ofte er uden bolig eller har en meget ringe bolig. Et stort misbrug og psykiske lidelser kendetegner tillige gruppen.

Når termen ”eksplosiv” anvendes, er det vigtigt at understrege, at udtrykket ikke er ment negativt. Derimod er det et kærligt ment slangudtryk, der anvendes af socialarbejdere i Aalborg om personer, som er ekstremt udadreagerende i deres adfærd. Der er altså tale om en gruppe mennesker, som har været kendt på værestederne i Aalborg gennem flere år, og som man holder af. Det er meget væsentligt at slå fast, at udgangspunktet for arbejdet i netværksgruppen er et ønske om at ville disse menneskers bedste.

Baggrunden for at gøre en særlig indsats har været, at man på boformerne og værestederne indenfor udstødteområdet efterhånden oplevede, at disse grønlanderes hverdag blev præget af en større grad af ustabilitet og ekstrem adfærd.

Det kom endda så vidt, at medarbejderne på værestederne blev fysisk forulempede og modtog personlige trusler såvel som trusler mod deres familier. Situationen blev gradvist optrappet og fyldte til sidst så meget, at den var uholdbar. Det var ikke længere muligt at møde på sit arbejde og føle sig tryk. Denne udvikling havde også en negativ effekt for de andre brugere på værestederne. De oplevede frygten, men personalet kunne ikke give dem det optimale omsorg og nærvær.

Problemerne var på et generelt plan og under iagttagelse af tavshedspligten løbende blevet drøftet på de såkaldte ’frontmøder’. Frontmødet er i parentes bemærket et samarbejdsforum mellem frivillige, amtskommunale og kommunale aktører, der arbejder indenfor udstødteområdet i Aalborg. Men efterhånden som situationen forværredes, blev det klart at der måtte ske handling.

I efteråret 2003 var der på de forskellige væresteder en alvorlig frygt for personalets og de øvrige brugeres ve og vel. Derudover var der en social indignation over, at der ikke fandtes relevante tilbud at henvise til, som kunne tage hånd om disse grønlandere. Der var en stærk formodning om, at flere af dem gik rundt med psykiske lidelser uden at have fået stillet en diagnose eller oplevet en behandlingsmæssig indsats.

Frontmødet nedsatte en arbejdsgruppe som fik til opgave at skabe et overblik over problemstillingerne. Dette initiativ førte til etableringen af netværksgruppen ”eksplosive grønlandere”, som nu mødes to gange årligt. Gruppen diskuterer på et generelt niveau problemstillingerne og tager så at sige ”temperaturen” på gruppen. Som et vigtigt element er gruppens 12 medlemmer sammensat tværfagligt, og udover repræsentanter fra de frivillige, amtskommunale og kommunale tilbud er der lægefaglig repræsentation såvel som repræsentanter fra både politi, kriminalforsorgen og psykiatrien. Tanken er, at denne koordinering er central og nødvendig for at optimere tilbuddene til denne særlige gruppe grønlandere.

Den ekspertviden som netværksgruppen i dag producerer omsættes efterfølgende til praksis ude på de enkelte væresteder, projekter og boformer. Man kan fx motivere og henvise den enkelte til de tilbud, netværksgruppen vurderer personen vil få den største nytte af, og man kan anvende råd om, hvordan personale og andre brugere kan beskyttes i voldelige og truende situationer. Gennem kontakterne i netværket har man også en viden om, hvordan de enkelte grønlandere aktuelt reagerer. Det giver mulighed for at tage relevante forholdsregler, hvis der for eksempel er nogle, som synes at være i en psykotisk tilstand.

Netværksgruppens succes afspejler sig også på et mere uformelt niveau. Man har lært hinanden at kende og kan bruge hinandens kompetencer og erfaringer på kryds og tværs i hverdagen. Sagt med andre ord betyder denne form for networking, at parterne til daglig kan tale sammen uformelt og søge hinandens råd og vejledning, når de står med forskellige problemstillinger.

Et aktuelt resultat af netværksgruppens arbejde er også, at der er forekommet koordinerede ansøgninger mellem nogle af parterne i netværksgruppen til SATS puljemidlerne vedrørende socialt udsatte grønlandere. Det gælder fx ansøgning om midler til ansættelse af en opsøgende medarbejder til arbejdet med gruppen af ”eksplosive grønlandere”.